

İNDİR Sözlükte "bir şeyi ortak yapmak, birden fazla kişiye tahsis etmek, ortak kabul etmek ve ortak saymak" manalarına gelen şirk, istilahta, Yüce Allah'ın ilahlığında, sıfat ve fiillerinde ve Rab oluşunda ortağı, benzeri ve eşinin olduğunu kabul etmeyi ifade eder. Yapılan ibadetlerde Allah'tan gayrısını gözetme ve riya gibi kusur ve hasletler icc edil, in de şirk kelimesi kullanılmıştır. 1571; 1614; 1604; 1575; 1571; 1615; 1606; 1614; 1576; 1617; 1616; 1574; 1615; 1603; 1605; 1618; 1576; 1616; 1571; 1603; 1618; 1576; 1614; 1585; 1616; 1575; 1604; 1618; 1603; 1614; 1576; 1575; 1574; 1616; 1585; 1616; 1567; 1579; 1604; 1575; 1579; 1575; 1611; 1602; 1615; 1604; 1606; 1575; 1576; 1604; 1614; 1609; 1610; 1575; 1585; 1587; 1608; 1604; 1614; 1575; 1604; 1604; 1617; 1614; 1607; 1602; 1575; 1604; 1575; 1604; 1573; 1616; 1588; 1618; 1585; 1575; 1603; 1615; 1576; 1616; 1575; 1604; 1604; 1617; 1614; 1607; 1616; 1548; "Resulullah (aleyhissalatu vesselam): "Size buyurmuş ve bunu icc edil, kere tekrar etmişlerdi. "Evet!" deyince: "Allah'a şirk koşturmak," 1575; 1616; 1606; 1617; 1614; 1575; 1604; 1604; 1607; 1614; 1604; 1575; 1614; 1610; 1614; 1594; 1618; 1601; 1616; 1585; 1615; 1575; 1614; 1606; 1618; 1610; 1615; 1588; 1618; 1585; 1614; 1603; 1614; 1576; 1616; 1607; 1616; 1608; 1614; 1610; 1614; 1594; 1618; 1601; 1616; 1585; 1615; 1605; 1614; 1575; 1583; 1615; 1608; 1606; 1614; 1584; 1614; 1604; 1616; 1603; 1614; 1604; 1616; 1605; 1614; 1606; 1618; 1610; 1614; 1588; 1614; 1570; 1569; 1615; 1608; 1614; 1605; 1614; 1606; 1618; 1610; 1615; 1588; 1618; 1585; 1616; 1603; 1618; 1576; 1616; 1575; 1604; 1604; 1607; 1616; 1601; 1614; 1602; 1614; 1583; 1616; 1575; 1601; 1618; 1578; 1614; 1585; 1614; 1609; 1575; 1616; 1579; 1618; 1605; 1611; 1575; 1593; 1614; 1592; 1616; 1610; 1605; 1611; 1575; "Şüphesiz ki Allah, kendisine eş koşulmasını asla bağışlamaz, bundan başkasını (gönlü; nahları) dilediği kimse icc edil, in bağışlar. Kim Allah'a ortak koşarsa, gercc edil, ekten pek buyurmuş ve bunu icc edil, kere tekrar etmişlerdi. "Evet!" deyince: "Allah'a şirk koşturmak," 1575; 1616; 1606; 1617; 1614; 1575; 1604; 1604; 1607; 1614; 1604; 1575; 1614; 1610; 1614; 1594; 1618; 1601; 1616; 1585; 1615; 1575; 1614; 1606; 1618; 1610; 1615; 1588; 1618; 1585; 1614; 1603; 1614; 1576; 1616; 1575; 1604; 1604; 1607; 1616; 1601; 1614; 1602; 1614; 1583; 1616; 1575; 1601; 1618; 1578; 1614; 1585; 1614; 1609; 1575; 1616; 1579; 1618; 1605; 1611; 1575; 1593; 1614; 1592; 1616; 1610; 1605; 1611; 1575; "Şüphesiz ki Allah, kendisine eş koşulmasını asla bağışlamaz, bundan başkasını (gönlü; nahları) dilediği kimse icc edil, in bağışlar. Kim Allah'a ortak koşarsa, gercc edil, ekten pek buyurmuş ve bunu icc edil, kere tekrar etmişlerdi. "Evet!" deyince: "Allah'a şirk koşturmak," 1575; 1616; 1606; 1617; 1614; 1575; 1604; 1604; 1607; 1614; 1604; 1575; 1614; 1610; 1614; 1594; 1618; 1601; 1616; 1585; 1615; 1575; 1614; 1606; 1618; 1610; 1615; 1588; 1618; 1585; 1614; 1603; 1614; 1576; 1616; 1575; 1604; 1604; 1607; 1616; 1601; 1614; 1602; 1614; 1583; 1616; 1575; 1601; 1618; 1578; 1614; 1585; 1614; 1609; 1575; 1616; 1579; 1618; 1605; 1611; 1575; 1593; 1614; 1592; 1616; 1610; 1605; 1611; 1575; "Şüphesiz ki Allah, kendisine eş koşulmasını asla bağışlamaz, bundan başkasını (gönlü; nahları) dilediği kimse icc edil, in bağışlar. Kim Allah'a ortak koşarsa, gercc edil, ekten pek buyurmuş ve bunu icc edil, kere tekrar etmişlerdi. "Evet!" deyince: "Allah'a şirk koşturmak," 1575; 1616; 1606; 1617; 1614; 1575; 1604; 1604; 1607; 1614; 1604; 1575; 1614; 1610; 1614; 1594; 1618; 1601; 1616; 1585; 1615; 1575; 1614; 1606; 1618; 1610; 1615; 1588; 1618; 1585; 1614; 1603; 1614; 1576; 1616; 1575; 1604; 1604; 1607; 1616; 1601; 1614; 1602; 1614; 1583; 1616; 1575; 1601; 1618; 1578; 1614; 1585; 1614; 1609; 1575; 1616; 1579; 1618; 1605; 1611; 1575; 1593; 1614; 1592; 1616; 1610; 1605; 1611; 1575; "Şüphesiz ki Allah, kendisine eş koşulmasını asla bağışlamaz, bundan başkasını (gönlü; nahları) dilediği kimse icc edil, in bağışlar. Kim Allah'a ortak koşarsa, gercc edil, ekten pek buyurmuş ve bunu icc edil, kere tekrar etmişlerdi. "Evet!" deyince: "Allah'a şirk koşturmak," 1575; 1616; 1606; 1617; 1614; 1575; 1604; 1604; 1607; 1614; 1604; 1575; 1614; 1610; 1614; 1594; 1618; 1601; 1616; 1585; 1615; 1575; 1614; 1606; 1618; 1610; 1615; 1588; 1618; 1585; 1614; 1603; 1614; 1576; 1616; 1575; 1604; 1604; 1607; 1616; 1601; 1614; 1602; 1614; 1583; 1616; 1575; 1601; 1618; 1578; 1614; 1585; 1614; 1609; 1575; 1616; 1579; 1618; 1605; 1611; 1575; 1593; 1614; 1592; 1616; 1610; 1605; 1611; 1575; "Şüphesiz ki Allah, kendisine eş koşulmasını asla bağışlamaz, bundan başkasını (gönlü; nahları) dilediği kimse icc edil, in bağışlar. Kim Allah'a ortak koşarsa, gercc edil, ekten pek buyurmuş ve bunu icc edil, kere tekrar etmişlerdi. "Evet!" deyince: "Allah'a şirk koşturmak," 1575; 1616; 1606; 1617; 1614; 1575; 1604; 1604; 1607; 1614; 1604; 1575; 1614; 1610; 1614; 1594; 1618; 1601; 1616; 1585; 1615; 1575; 1614; 1606; 1618; 1610; 1615; 1588; 1618; 1585; 1614; 1603; 1614; 1576; 1616; 1575; 1604; 1604; 1607; 1616; 1601; 1614; 1602; 1614; 1583; 1616; 1575; 1601; 1618; 1578; 1614; 1585; 1614; 1609; 1575; 1616; 1579; 1618; 1605; 1611; 1575; 1593; 1614; 1592; 1616; 1610; 1605; 1611; 1575; "Şüphesiz ki Allah, kendisine eş koşulmasını asla bağışlamaz, bundan başkasını (gönlü; nahları) dilediği kimse icc edil, in bağışlar. Kim Allah'a ortak koşarsa, gercc edil, ekten pek buyurmuş ve bunu icc edil, kere tekrar etmişlerdi. "Evet!" deyince: "Allah

[illegible]

Allah (cc)'a şirk koşmuş olur.'[6] hadis-i şerifi, 'şirk'1-ağrazı tarif eder. Bu sebeple riya ile ilgili bilgilerin farz-ı ayn olduğu hususunda ittifak hâsıl olmuştur.[7] Tasavvuf büyüklerinden Fudayl b. İyaz (rha)'rn "Halk için ameli terketmek riyaâdır. Halk için amel etmek ise şirktir" sözü üzerine iyi düşünme borcundayız. Bugün "Halk bize ne der?" endişesiyle kıvranan insanlar;şirkû'l-ağraz hastalığına tutulmuşlardır. ŞİRKÛ' LESBAB: Üzerinde hassasiyetle durulacak bir şirk çeşidi de ,şirkû' leşbab'dır. Bunun mahiyetini Hz. Ebu Bekir Sıddîk (ra)'tan rivayet edilen şu hadis-i şeriften öğrenelim: "Şirk sizin aranızda karmcanın kımıldamasından daha gizlidir." Hz. Ebu Bekir: "Ey Allah'ın Rasûlü! Şirk ancak Allah azze ve celle'den başkasına ibadet edilmek değil midir, yahud Allah'la birlikte başkasına tapmak değil midir?" Resûl-i Ekrem (sav): "Allah hayrını versin ey Sıddîk!.. Şirk sizin aranızda karıncanın kımıldamasından daha gizlidir. Sana onun küçüklerini, büyüklerini yahud küçüğünü giderecek bir şey haber vereyim mi?" Hz: Ebû Bekir: "Hay hay yâ RasûlALLAH " dedi. "Her gün üç defa: "Allah'ım bile bile şirk koşmaktan sana sığınırım. Bilmediklerimden de senden af dilerim" dersin. Şirk: "Bana filân ve Allah verdi," demendir. Denktaşlık ise: "Eğer filân olmasa idi, beni filânca öldürücekti" demendir." Buyurdular.[8]

Göiüldüğü gibi "sebeplerin ve maksatların" putlaştırılması, büyük bir zulüm ve şirktir. Şirkû'l-esbab ve ,şirkû'l-ağraz korkunç mesafeler kaydetmiştir. Şirkin her çeşidinden Allahû Teâla (cc)'ya sağınmak ve sırat-ı müstakim dışındaki bütün yolları terketmek vaciptir. [9] Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde buyuruyor ki:

اِنَّ اللهَ
لاَ يَغْفِرُ
اَنْ
يُشْرَكَ
بِهِ
وَيَغْفِرُ
مَا دُونَ
ذَلِكَ
لِمَنْ
يَشَآءُ
وَمَنْ
يُشْرِكْ
بِاللهِ
فَقَدِ
افْتَرَى
اِثْمًا
عَظِيمًا “Muhakkak ki, Allahü teâlâ kendisine şirk koşanı mağfiret etmez. Şirkten başka her günâhı dilediği kulundan affeder”.[10]

اِنَّ
الَّذِينَ
كَفَرُوا
وَظَلَمُوا
لَمْ يَكُنِ
اللهُ
لِيَغْفِرَ

[illegible]

[illegible]

amelin mahvoldu, mükâafatın kayboldu. Amelini kime gösteriş için yaptınsa, git ondan mükâfâtını al!" denir." Resûlullah'ın riyaya karşı uyarısı çoktur. Bunlardan biri de şöyle: “Ümmetimin şirke düşmesinden korkuyorum. Gerçi onlar puta tapacak değiller; güneşe, aya, taş da tapacak değiller. Fakat amellerinde riyâkarlık yaparlar, Allah için işlemezler." Resûlullah'ın riya ile ilgili bazı hadislerine geçmeden önce, Gazâlî Hazretleri'nin rıyanın dereceleri ile alâkalı açıklamasını da kaydetmede fayda görüyoruz: Ona göre riya'nın çeşitli dereceleri vardır. Bazısı bazısından daha ağırdır: Birinci Derece: En ağır olanıdır. Riya ile yaptığı ibâdeti hiç sevap niyeti yoktur. İcabında insanların yanında abdestsiz bile namaz kıldığı halde, yalnız kaldığı zaman hiç kılmayan gibi. Bu namaz sırf insanlara gösteriş içindir, hiçbir hayrı yoktur. İkinci Derece: İbâdeti gösteriş için yapar, fakat Allah'ın rızasını da niyet eder. Ancak bu niyet zayıftır, yalnızlıkta bu ibâdeti yapmayacaktı. Sevâba niyet etmese de gösteriş için bunu yapacaktır. Üçüncü Derece: Gösteriş ve sevap tarafları müsâvî olmaktadır. Eğer riyânın yanında bir de sevap veya sevabın yanında bir de riya niyeti olmasa bu ameli yapmayacaktı. İkisinin müsâvî olarak bulunmasıyla bu ameli yapmıştır. Bu amelinden zarar görmese de fayda da görmez, başa baş kurtarır. Dördüncü Derece: İbâdetini, insanların duymuş olmasından dolayı daha da gayrete gelip takviye etmesi, artırmasıdır. Böyle birisi, kimse duymasa da ibâdetini yapacaktır. Böyle birisi sırf riya maksadıyla yapmadığı için ibâdetinden fayda görebilir.[\[17\]](#) وعنأبى هريرةرَضِيَاللّهُعَنْهُ قال:قال رسولُاللّه ،ص ،تَعَوَّذُوابِاللّهِمِنْ جُبِّالحَزَنِ.فقَالَُوايَارسولَاللّهِ:وَمَاجُبُّالحَزَنِ؟قالَ:وَادٍ فيجَهَنَّمَتَتَعَوَّذُمِنْهُجَهَنَّمُكُلَّ يَوْمٍمِائَةَمَرَّةٍ.قِيلَ يَارسُولَاللّهِ:وَمَنْ

يَدْخُله؟
قال.:
الْقُرَّاءُ
المُرَاءُونَ
بِأعْمَالِهِمْ Hz. Ebû Hüreyre (radiyallâhu anh) anlatıyor:
"Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) bir gün: "Hüzün kuyusundan Allah'a sığının!" buyurdular. Oradakiler: "Ey Allah'ın Resûlü! Hüzün kuyusu da nedir?" diye sordular. "O, dedi, cehennemde bir vâdidir; cehennem, o vâdiden her gün yüz kere Allah (c.c)'a sığınma taleb eder." "Ey Allah'ın Resûlü! denildi, oraya kimler girecek?" "Oraya dedi, amellerinde riya yapan kurrâlar girecektir!..."[\[18\]](#) وعن أبى
هريرة رَضِيَ
اللّهُ
عَنْهُ قال.:
قال رسولُ
اللّه ،ص،.:
يَقُولُ
اللّهُ
تَعالى.: أنَا
أغْنَى
الشُّرَكَاء
عَنِ
الشِّرْكِ.:
مَنْ عَمِلَ
أشْركَ مَعِى
فيهِ غَيْرِى
تَرَكْتُهُ
وَشِرْكَهُ Hz. Ebû Hüreyre (radiyallâhu anh) anlatıyor: "Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: "Allahu Teâlâ Hazretleri diyor ki: "Ben ortakların şirkten en müstağnî olanıyım. Kim bir amel yapar, buna benden başkasını da ortak kılsa, onu ortağıyla başbaşa bırakırım."[\[19\]](#) Şirk, Küfür ve İrtidaddan Korunma Yolları Şirk, Küfür ve İrtidaddan Korunma Yolları Muvahhid bir mü'min olabilmek, öyle yaşayabilmek ve Allah’n râzı olacağını ve kulları için seçip beğendiğini belirttiği İslâm dini üzere ölmek, bir müslümanın, bir mü'minin en büyük emelidir. Yüce Allah’n da emri budur, bütün peygamberlerin ümmetlerine tavsiye ettikleri de budur.
يَآاَيُّهَا
الَّذِينَ
اَمَنُوا
اتَّقُوا
اللهَ حَقَّ
تُقَاتِهِ
وَلاَ
تَمُوتُنَّ
اِلاَّ

[illegible]

ettiği amel ve ibadetlere önem vermek, bunları yerine getirmek için gayret harcamak, Allah'ın ve Peygamberinin uyarılarına dikkat ederek, sakındırdıklarından kesinlikle uzak kalmak, hatta o yasaklara yaklaşmamak, Akdemiz uğrunda gereken masrafları vermekten hiçbir şekilde geri kalmamak; inancımızla taban tabana zıt bir ortam içerisinde yaşamının ıstırabını kalbimizin derinliklerinde duymak, Akdemizi hiçbir kim kılmak azmi ve emelini daima canlı tutmak, bu uğurda aynı hedefi paylaşanlarla bir ve beraber olmak, Allah'ı ve Rasûlünü yakından tanımak ve her şeyden önce sevmek, onların emir ve buyruklarını bütün emir ve direktiflerden üstün tutmak, onlara bağlanmayı her şeyin önünde bilmek, onların rızalarını esas almak, Yüce Peygamberimizin yolundan ayrılmayan, onun sunnetini başta bilen, onun dışında izlenmeye, yolundan gidilmeye değer hiçbir kimsenin varlığını kabul etmeyenleri, başta sahabe, beleri, güzel bir şekilde onların izinden gidenleri mümkün merteye yakından tanımak, onların bu akide uğrunda verdikleri masrafları ve cihadı, kendi masrafları ve cihadımız için yol azığı edinmek, İslam'a, Kur'an ve Sunnet esaslarına kesin ve vizsiz bir şekilde bağlı kalmak, dinin vecdeleri ihlasla yerine getirmek, Yüce Peygamberin dahi kullarından, şirkten, riyakarlardan ve benzeri kalbî/iman hastalıklardan Allah'a sığındığını bilerek, hatırlayarak, imanımızı son nefesimize kadar muhafaza edebilmek için Rabbimize daima dua etmek, yalvarmak, fiil olarak dua; bîbinden elimizden gelen tüm gayreti göstermek. Rasûlullah (s.a.s.) dualarında: "Sonrası kulları olmayan bir iman" ister[24]; her namazın akabinde "kulları, fakirlikten ve kabir azabından" [25], "kulları ve borçlanmaktan" Allah'a sığınır. [26] Hz. Ebû Bekir'e ve onun şahsında bütün minlere sabah akşam yapmasını tavsiye ettiği da, "şirkten" Allah'a sığınmak yer almaktadır: "Bile bile şirk koştuktan Allah'a sığınırım, bilmediklerimden de Senden af dilerim" [27] [28]

 [1] İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akccedil; ağ Yayınları: 15/36-37. [2] Nisâ, 4/48 [3] Beyyine, 98/1 [4] Nisâ, 4/48 [5] Lokman, 31/13 [6] Selccedil;uk Eraydın, Tasavvuf ve Tarikatler, İstanbul 1981, sh. 80. [7] İbn-i Abidin, Reddül Muhtar Ale'd Durril Muhtar, Mısır, 1972, c.1, sh. 29. [8] İmam-ı Mervezî, Mâşhed-i Ebû Bekir Sıddîk, İst. 1981, sh. 91. [9] Yusuf Kerimoğlu / Kelimeler Ve Kavramlar [10] Nisâ; sâ;resi 48 [11] Nisâ; sâ;resi 168 [12] Lokman, 31/13 [13] Yunus: 10/105 [14] en-Nahl: 16/123 [15] el-Kasas: 28/87 [16] er-Rûm: 30/31-32 [17] İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akccedil; ağ Yayınları: 7/305-306. [18] İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akccedil; ağ Yayınları: 7/310-311. [19] İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akccedil; ağ Yayınları: 7/312-313. [20] İmrân, 3/ 102 [21] Buhârî; Tefsîr 2, Sâ;re 22, Eymân 19, Cenâ;iz 19; Mâ;slim, İman 150, 151 ve 4/Nisâ; 48, 116 [22] Mâ;slim, İmrân 151 [23] Tirmizî; Daavât [24] Tirmizî; Daavât 30 [25] Nesâ; İstî;re 16, 29 [26] Nesâ; İstî;ze, 16, 29 [27] Ebû Bekir; Dâ;vud, Edeb 102 [28] M. Beşir Eryarsoy, İman ve Tavır, s. 351-354.

[İslam ve Hayat, Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)